

Зелена відбудова України: Позиція громадськості

Протягом останніх тижнів Президентом України неодноразово під час виступів та прес-конференцій були озвучені ідеї відновлення країни: від патронатства українських міст європейськими державами до полегшення ведення бізнесу і цифровізації. Також нещодавно, 21-го квітня, [Указом](#) Президента було створено Національну раду з відновлення України від наслідків війни. І хоча повноцінне відновлення економіки та інфраструктури країни може розпочатися лише після завершення масштабних воєнних дій та звільнення територій, вже зараз тривають дискусії та складаються плани розбудови країни.

Вивчивши відповідні заяви Президента, представників Уряду та Верховної Ради, а також позиції міжнародних партнерів, громадські організації розробили принципи, на яких має базуватись відновлення України. *Головна вимога: відбудова України - це не повернення до довоєнного стану, а повноцінна розбудова та інтегрування до Європейського співтовариства, на засадах сталого розвитку та з урахуванням Європейського зеленого курсу, що також є запорукою виконання Копенгагенських критеріїв вступу до ЄС.*

Місія нової “зеленої” політики - рівновага між інтересами громадськості, бізнесу та довкілля. Ми говоримо не лише про відбудову, а й про творення сталого майбутнього для наступних поколінь. Ми наголошуємо на важливості екологічного виміру запланованих заходів з відновлення та розбудови, щоб нова Україна була комфортною, безпечною, здоровою та процвітаючою домівкою для всіх українців та українок.

Ми усвідомлюємо, що дії, спрямовані на підтримку життєдіяльності людей, як то відновлення критичної інфраструктури, мають бути оперативними та швидкими. Але для довгострокового планування та нового капітального будівництва ми маємо думати не лише про вартість проєктів станом на сьогодні, але й про їхню довгострокову ефективність та повну ціну з баченням на майбутнє.

Загальні принципи: зелене відновлення - основа майбутньої стратегії повоєнної відбудови України

1. Наскрізність природоохоронної та кліматичної політики у всіх секторах. Врахування положень природоохоронної та кліматичної політики, їхніх умов та обмежень є необхідними в усіх документах стратегічного та програмного характеру в усіх сферах

суспільного життя та на всіх рівнях. Пріоритети Європейського зеленого курсу (ЄЗК), зокрема модернізація та декарбонізація економіки, чисте промислове виробництво, збереження біорізноманіття та перехід на сталі сільськогосподарські практики мають стати ключовими завданнями післявоєнного відновлення України.

2. Відновлення має слугувати потребам українців і сприяти сталому розвитку України.

Інвестиційна політика та залучення фінансування для відновлення економіки мають узгоджуватися з цілями сталого розвитку і бути першочергово спрямованими на розвиток виробничих ланцюгів з високою додатковою вартістю, а не на ресурсно-експортну економіку.

3. Розвиток зеленої економіки.

Зелена економіка повинна бути низьковуглецевою та енергоефективною, природоорієнтованою, мати ефективне та чисте виробництво, збалансоване споживання та базуватися на таких засадах: спільна відповідальність, інноваційність, співпраця, солідарність, гнучкість та взаємозалежність. Розвиток має бути сфокусований на розширенні можливостей та вибору для національної економіки, із використанням цільової та відповідної фіскальної політики. Для забезпечення сталого екологічного розвитку необхідним є підпорядкування кліматичним цілям, природоохоронній політиці та політиці соціального захисту. Низьковуглецевий розвиток має скеровуватися і підтримуватися професійними та незалежними регуляторними органами, що покликані охороняти правові засади, включаючи екологічну та соціальну складові.

4. Екологічні стандарти на всіх рівнях.

Екологічні стандарти моніторингу та якості, на відміну від нормування допустимого впливу на компоненти довкілля, мають визначати методи спостереження та відповідні вимоги до якості ґрунтів, повітря, води та довкілля в цілому. Кінцевою метою є забезпечення безпечного та бажаного стану довкілля. Відновлення інфраструктури та підприємств при цьому має базуватися на застосуванні найкращих доступних технологій та методів управління.

5. Дотримання європейських екологічних інструментів планування у розбудові України.

Основа відновлення - дотримання екологічного законодавства, зокрема щодо стратегічної екологічної оцінки (СЕО) планів та програм та оцінки впливу на довкілля (ОВД) планованої діяльності задля врахування екологічних пріоритетів під час планування розвитку і відновлення в Україні. Неприпустимим є послаблення чи навіть тимчасове скасування дії природоохоронного законодавства в умовах воєнного часу чи

повоєнного відновлення.

6. Роль місцевого самоврядування, прозорість, залучення громадськості та громад до прийняття рішень. Розробка важливих документів, таких як стратегії чи плани післявоєнного відновлення, має відбуватись за активної участі та залучення усіх зацікавлених сторін, включаючи місцеве самоврядування та організації громадянського суспільства. Рішення, стратегії та плани дій мають прийматися за принципом субсидіарності («знизу вгору»), роблячи внесок у подальший розвиток успішної реформи децентралізації. Місцевому самоврядуванню має бути відведена лідируюча роль в питаннях процесів відновлення у громадах. Напрацювання громадськості, ініціативи та аналітичні дослідження, мають розглядатися та враховуватися при прийнятті рішень.

7. Ефективне функціонування і використання цільових/донорських фондів для післявоєнного відновлення і розбудови зеленої економіки. Зважаючи на множинність намірів надати Україні фінансову і технічну допомогу для відновлення, такі фонди мають працювати скоординовано та на засадах ефективного та прозорого адміністрування їхньої діяльності з урахуванням кращого світового досвіду, а також супроводжувати свою роботу діяльністю з підвищення спроможності усіх зацікавлених сторін до “зеленого” відновлення і розвитку на національному і локальному рівнях. Використання донорських коштів повинно бути відкритим й публічним із широким залученням усіх зацікавлених сторін.

Організації, що підписалися:

ГО “Центр екологічних ініціатив ”Екодія

”МБО “Екологія - Право - Людина”

ГО “Екоклуб”

ГО “Єдина Планета”

ГО “Дунайсько-Карпатська Програма” (ДКП-Україна)

ГО “Національний екологічний центр України”

МБО “Інформаційний центр “Зелене досьє””

Ресурсно-аналітичний центр “Суспільство і довкілля”

ГО DiXi Group

ГО “Всеукраїнська агенція інвестицій та сталого розвитку”

Громадянська мережа ОПОРА

ГО "Еколтава"

Українська кліматична мережа

Всесвітній фонд природи WWF Україна

ЕГО "Зелений Світ"

ХМГО "ЕкоПраво-Харків"

ГО Луганський обласний правозахисний центр «Альтернатива»

ГО Експертно-дорадчий центр "Правова аналітика"

ГО "Лісові ініціативи і суспільство"

ГО "ФЛОРА"

Коаліція громадських організацій "Досить труїти Кривий Ріг" у складі:

ГС «Міжнародна Бізнес Асоціація»

ГО «Об'єднання Відповідальних Громадян»

ГО «Всеукраїнське об'єднання територіальних громад "ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА"»

ГС «Досить труїти Кривий Ріг»

ГО «Основи свідомості»

БФ «Шелтер Плюс»

ГО «Дніпропетровська обласна організація "Громадянська мережа "ОПОРА"»

ВГО «Національний координаційний комітет сприяння протидії корупції»

ГО «Ред Хаб»

ГО «Центр виживання та спецпідготовки "Seal"»

ГО «Гріненерджі»

ГО «Скелелазы Кривого Рогу»

ГС «Спільна мета»

ГО «Право Є!»

ГО «Центр соціальних та правових ініціатив»

ВМО «Федерація Екстремальних видів спорту України»

Відокремлений підрозділ ГО «Всеукраїнська спілка воїнів АТО» Криворізького району

ГО «Рух Без Меж»

Профспілка «Професійна спілка чесних працівників»

ВГО «Всеукраїнська жіноча єврейська організація "Проект Кешер"»